

Abstract Dansk

Mens der tidligere har været fremlagt undersøgelser af, hvad børn af forskellig alder morer sig over, undersøger nærværende afhandling for første gang, hvilken betydning og funktion, humor kan have for børn og unge. Dens første del fokuserer på sammenhængen mellem humorproduktion og humorpræference, og resultatet af en undersøgelse tyder på, at mange børn og unge bruger humor ved tackling af de udfordringer, som er aktuelle i overgangen fra barndom til voksenverden.

Udviklingsbetingede ændringer i humorens form og funktion hos 12-16-årige børn synes at være influeret af deres omgivelser og af de livsopgaver, som trænger sig på i denne alder. Afsluttende beskæftiger denne del af afhandlingen sig med hvilken betydning de 12-16-årige tillægger sans for humor for at opnå status i klassen og for at fremme den sociale interaktion. I afhandlingens andel del introduceres "Children Coping Humor Strategy Survey" (CCHSS), som måler tilbøjeligheden til at ty til humor i forskellige livssituationer. I modsætning til tidligere forskning tilbøjelighed til at ty til humor i trængte situationer at have multidimensionel karakter i form af en tre-faktor- løsning. De tre faktorer, som analysen peger på, er (1) brug af humor ved håndtering af stress og usikkerhed, (2) brug af humor til at håndtere seksualitet og aggression, samt (3) brug af humor til opmuntring af sig selv og andre. Hvor undersøgelsen generelt giver evidens for brugen af humor i trængte situationer, viser den tillige signifikante køns- og aldersforskelle. Mens drenge i højere grad er tilbøjelige til at bruge mere aggressive og seksuel relaterede former for humor, lægger piger større vægt på at blive opmuntret v. hj. a. humor, og denne tendens viste sig at være tiltagende op gennem aldersgrupperne for piger, men ikke for drenge. At ty til humor i trængte og stressfulde situationer bliver signifikant mere hyppigt fra 12 års-alderen og fremad for begge køn. Afhandlingens tredje del undersøger, om den danske version af GELOPH <15> (Führ, Proyer & Ruch, 2009) er anvendelig over for 11-16-årige, samt om der er sammenhæng mellem gelotofobi på den ene side og på den anden side tilbøjelighed til at bruge humor i trængte situationer henholdsvis om de 11-16-årige karakteriserer sig selv som ensomme mv. Spørgeskemaet GELOPH <15> måler angsten at blive leet ad v. hj. a. et selvrapporteringsskema med 15 spørgsmål. Skemaet udviste gode psykometriske egenskaber i form af høj intern konsistens og en (unidimensionel) faktorstruktur, som var næsten identisk med resultatet fra en større undersøgelse med voksne. Som i voksenundersøgelsen var hyppige erfaringer med at være blevet mobbet relateret til oplevelse af angst for at blive leet ad. Det faktiske antal af fraværsdag fra skolen i det foregående skoleår viste ingen sammenhæng med gelotofobi.

Afhandlingens fjerde del undersøger, om der er sammenhænge mellem (1) gelotofobi, (2)

tilbøjeligheden til at ty til humor i trængte situationer og (3) en række personlighedsvariable som ensomhed, selvsikkerhed, positiv fremtidsforventning, udseende og selvrefleksion. Det viste sig, at evnen at bruge humor som en måde at begå sig i livet på ikke beskytter en mod gelotofobi. Hvor humor generelt viste sig at gå hånd i hånd med til en positiv selvopfattelse, viste deltagerne med en høj score i GELOPH <15> sig forholdsvis hyppigt at føle sig ensomme. Overordnet understreger denne afhandling betydningen af humor, når udviklingsbetingede opgaver og udfordringer såvel som aktuelle livssituationer skal håndteres.